

[Formanden]

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 216:

Forslag til lov om ændring af lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner. (Udligning af AIDS-udgifter).

Af indenrigsministeren (Thor Pedersen).
(Fremsat 26/4 90).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling**Dorte Bennedsen (S):**

Jeg vil gerne indlede med at sige, at vi i Socialdemokratiet er enige i, at der på dette område, som dels er meget udgiftskrævende og dels er meget, skal vi sige geografisk skævt fordelt i landet, bør være en økonomisk udlningsordning. Man vedtog faktisk også i 1986 at lave en sådan – angiveligt midlertidig – ordning, fordi man ønskede at indvinde erfaringer, før man eventuelt lavede en mere permanent fordelingsordning.

I mit parti føler vi ikke eller vi er i hvert fald meget usikre på, at man i dag har den tilstrækkelige viden og erfaring til, at det er rimeligt at lægge sig endegyldigt fast på en beløbsstørrelse.

Hvis vi ser tilbage på de sidste tre år og sammenligner det, der er sket, med de forventninger og den viden, vi havde for tre år siden, kan man sige, at der har været en enorm udvikling i både negativ og positiv retning, og at der i hvert fald er sket mange andre ting end dem, vi havde forestillet os på det pågældende tidspunkt. Det er det ene problem i sagen om, hvorvidt vi skal lægge os fast på en permanent ordning nu.

Det andet er, at når man ser på, hvordan denne udgift pr. patient på 758.000 kr. er opstået, indgår der også i beløbet i hvert fald for en vis dels vedkommende udgifter til den syges ophold i hjemmet, for det er lykkeligvis blevet sådan, at AIDS-patienter i langt højere grad, end vi kendte det for nogle år siden, kan være hjemme i perioder. Jeg vil godt her, men også under udvalgsbehandlingen, spørge ministeren om rimeligheden af det. Er afholdelse af udgifter til ophold i hjemmet for kronisk syge en amtsopgave eller en kommunal opgave?

Derfor skal vores konklusion være, at vi ikke mener, at tiden er til at lave en permanent ordning. Vi vil godt drøfte med ministeren, om man i denne sag, hvor vi kan forestille os at der i de kommende år vil ske utrolig mange ting, overhovedet skal lægge sig fast på en permanent ordning i stedet for på en ordning, som man kan tage op til regulering hvert andet eller tredje år. Det vil vi godt have lejlighed til at drøfte med ministeren.

Vi vil støtte udlningsordningen, men mener, at den stadig, i hvert fald for en periode, bør være midlertidig, ligesom vi også gerne vil se på sammensætningen af beløbet med specielt henblik på fordelingen mellem kommuner og amtskommuner.

Pernille Sams (KF):

Den konservative folketingsgruppe kan give tilslutning til en videreførelse af den gældende udlningsordning for AIDS-udgifter. Når udgifterne for hver AIDS-patient er større end forudsat i den nuværende udlningsordning, mener vi også, at det er rigtigt at regulere beløbet op til det reelle udgiftsbehov, som nu er fastsat til 758.000 kr.

Vi støtter indenrigsministerens lovforslag og skal gøre vores til at give det en hurtig udvalgsbehandling, så det kan vedtages inden sommer, så amtskommunerne kan kende grundlaget for budgetlægningen for 1991.

Inger Harms (SF):

Da SF's ordfører, hr. Agerschou, ikke kan være til stede, skal jeg på hans vegne sige, at SF kan tilslutte sig lovforslaget, der fastsætter det AIDS-udgiftsbehov, der fra og med 1991 skal anvendes i den særlige ordning for udligning af amtskommunernes udgifter i forbindelse med denne sygdom.

Men jeg har også lyttet til, hvad fru Dorte Bennedsen sagde, og derfor vil jeg foreslå, at vi ser på det i udvalget.

Mejdahl (V):

I den gældende lov fra 1986 om udligning af amtskommunernes AIDS-udgifter er der en revisionsbestemmelse, som udløser dette lovforslag. Loven forlænges med dette forslag uden tidsbegrænsning, og der foretages to ændringer.

[Mejdahl]

For det første er udgiftsbehovet i den nuværende udligningsordning sat til 646.000 kr. pr. nyanmeldt AIDS-patient. En undersøgelse, som er sat i værk i forbindelse med overvejelserne om en revision af udligningsordningen, viser, at udgiftsbehovet er lidt større, nemlig 758.000 kr. Det bliver derfor dette beløb, som er det fremtidige udgangspunkt.

For det andet er det foreslået i lovforslaget, at beløbet på de 758.000 kr. fremover – dvs. fra 1992 – reguleres en gang årligt med den satsreguleringsprocent, som fremover regulerer overførselsindkomsterne.

Hidtil har løn- og prisudviklingen i kommuner og amtskommuner været regulatoren.

Jeg skal på Venstres vegne give tilslutning til lovforslaget og give tilsagn om en hurtig udvalgsbehandling, så amtskommunerne også på dette område kan kende budgetvilkårene.

Jeg kan da ikke undlade at glæde mig over, at en medvirkende årsag til, at beløbet skal forhøjes, er, at der er færre nye AIDS-diagnoser end forventet i sin tid i betænkningen.

Da Det Radikale Venstres ordfører, fru Marianne Jelved, er forhindret i at være til stede, skal jeg også på Det Radikale Venstres vegne anbefale lovforslaget.

Poulsgaard (FP):

Vi kan glæde os over, at det ikke er gået, som nogle sagde, nemlig at det ville blive en epidemi. Det ser ud til, at det ikke bliver så slemt, som vi frygtede, men vi skal have bekæmpet AIDS, og det er der vist ingen der har noget imod.

Vi kunne godt have tænkt os, at det var på en anden måde, man stillede midler til rådighed. Vi er ikke så meget for at cementere amternes beståen, men da dette lovforslag drejer sig om en udligningsfond, vil vi på trods af vor modstand mod amterne give forslaget vor støtte, og vi vil også medvirke til, at vi får en hurtig udvalgsbehandling.

Lis Noer Holmberg (CD):

Vi taler her om en udligningsordning, der skal revideres, og man har nu fastsat udgifterne til 758.000 kr. pr. AIDS-patient. Vi kan selvfølgelig tilslutte os forslaget, men vi må nok diskutere, som det allerede er sagt, om det skal gøres permanent, og en sådan diskussion vil vi meget gerne deltage i.

Perspektiverne i AIDS er skræmmende, og jeg er af den opfattelse, at man nok må tage hele AIDS-problematikken op til en grundig drøftelse i Tinget for at se, hvad vi ellers kan gøre ved det fremover.

Glønborg (KRF):

Kristeligt Folkeparti synes også, at det er rimeligt, at vi har haft en ordning mellem amterne for at udligne de store udgifter, som er knyttet til behandling og pleje af AIDS-patienter.

Jeg er enig med fru Dorte Bennedsen i, at vi skal vende det en gang i udvalget, om det er rigtigt på nuværende tidspunkt at lægge os fast på en automatik med hensyn til fremskrivning af udgifterne, for der kan stadig komme nyt frem på området, og det har vist sig, at i de få år vi har haft ordningen kørende, har forudsætningerne for fastsættelsen af beløbet ændret sig så meget, at det allerede i dag er nødvendigt at fastsætte et nyt grundbeløb. Derfor vil jeg gerne støtte tanken om, at vi venter lidt med at gøre det til automatik, men at vi simpelt hen prøver at vurdere situationen igen, når vi kommer lidt længere frem.

Jeg gør opmærksom på, at når vi har lavet en udligningsordning, vil det betyde, at det enkelte amt ikke føler sig så økonomisk ansvarlig for AIDS-udviklingen inden for amtet, og derfor er vi også med dette med til at cementere den opfattelse, at kampagnerne imod AIDS og hele forebyggelsen af AIDS ligger i statsregi. Sådan har det jo også været.

Nu ved jeg godt, at det ikke er indenrigsministeren, som har ansvaret for den måde, det har været kørt på. Men det ville måske være muligt at få indenrigsministeren til at påvirke sundhedsministeren, sådan at vi kunne få ophævet det mærkværdige tabu, som eksisterer i Danmark på dette område, nemlig at man i offentlige kampagner ikke tør nævne den eneste 100 pct. virksomme forebyggelse af AIDS: at man undgår at have skiftende seksualpartnere. Det er ligesom et tabu, det må ikke siges. Derimod har man kørt en fuldstændig ensidig kondomkampagne, som man passende kunne overlade til kondomfabrikkerne at betale.

Indenrigsministeren (Thor Pedersen):

Jeg vil gerne takke samtlige ordførere for støtten til lovforslagets indhold, der skal sikre, at vi udligner de faktiske udgifter, som amterne

[Indenrigsministeren]

har i forbindelse med behandling af patienter med AIDS.

I 1989-90 har spørgsmålet været gennemgået i en arbejdsgruppe med repræsentanter for Amtsrådsforeningen, Københavns og Frederiksberg Kommuner, Sundhedsministeriet og Indenrigsministeriet. Vi nåede i den forbindelse frem til, at der stadig er behov for en særlig udligning af amtskommunernes AIDS-udgifter. Samtidig blev der foretaget en ny opgørelse af det udgiftsbehov pr. diagnose, der anvendes i udligningen. Dette behov er, som det er nævnt, nu opgjort til 758.000 kr. pr. diagnose mod tidligere 646.000 kr.

Det er på den baggrund, at lovforslaget går ud på, at man fortsætter med udligningsordningen også efter 1990 ud fra et udgiftsbehov på 758.000 kr. Dette beløb vil hvert år blive reguleret med en satsreguleringsprocent, der indgår i forliget om regulering af overførselsindkomsterne. Det er i den forbindelse, at flere ordførere har sagt, at det nok var bedre med en midlertidig ordning, altså at der stadig var tale om en revision ligesom i den eksisterende ordning, der udløber med året 1990, så der var en dato, hvor man skulle tage udligningsbeløbet op til nærmere drøftelse.

Hertil vil jeg gerne sige, at det gør vi løbende. Vi har et permanent finansieringsudvalg, hvor også Amtsrådsforeningen er repræsenteret, hvor vi diskuterer indholdet af udligningsordningerne og de beløb og de vægtninger, der indgår i udligningen. Denne lov er ikke mere permanent, end at den vil skulle ændres, hvis vi i dette samarbejde registrerer, at der er en anden udgiftsprofil, ligesom alle andre vægtninger, der indgår i udligningen, med mellemrum bliver ændret ved lov.

Derfor vil jeg også sige, at der ikke er noget særligt i det synspunkt, at loven er midlertidig. Dette lovkompleks vil altid være midlertidigt og kun gælde, indtil Folketinget vedtager noget andet ud fra nye oplysninger.

Det, der måske ikke er så nyttigt, er, at man daterer, hvornår oplysningerne vil være forældede, for det kan godt være, at det allerede er næste år, at vi skal revidere talmaterialet, eller om 2 eller 3 år. Jeg har intet imod, at man under udvalgsarbejdet fastsætter en dato for en revision; jeg siger bare, at den i sig selv ikke ændrer indholdet af det, vi udligner mellem amterne, for vi har som sagt en procedure, hvor vi løben-

de vægter og diskuterer udgiftsforskellene amterne imellem.

Til indsigelsen fra Amtsrådsforeningen, som også er kommet til udvalget, mod behovet for 758.000 kr. må jeg sige, at det var et beløb, man var enig om ved årsskiftet 1989-90.

Jeg vil gerne give udvalget mit svar på Amtsrådsforeningens henvendelse. Jeg mener, at det så vil være nyttigt i forbindelse med udvalgsarbejdet at diskutere det nærmere indhold – divergensen ligger på 13.000 kr. ud af de 758.000 kr. – men jeg håber, at vi kan få et relativt hurtigt udvalgsarbejde, så amterne er i stand til at budgettere ud fra kendte forudsætninger for 1991.

Dorte Bennedsen (S):

Jeg vil gerne takke ministeren for svaret. Jeg tror, jeg på hele udvalgets vegne kan sige, at vi meget gerne vil have ministerens svar på den henvendelse, Amtsrådsforeningen har foretaget til ministeriet.

Jeg er godt klar over, at udgifterne til ophold i hjemmet ikke udgør de store penge. Det er rent faktisk meget små penge i forhold til det samlede beløb, men for mig er det noget mere principielt: Skal sådanne udgifter pålignes amtskommunerne eller kommunerne? Jeg erkender, at det for så vidt ikke gælder den specifikke sag, den er underordnet, men er det et princip, vi skal fastslå? Det vil jeg i hvert fald godt have lejlighed til at drøfte lidt mere med ministeren i udvalget, inden jeg tager en beslutning.

Ministeren siger, at dette lovforslag ikke adskiller sig fra andre, som skal revideres. Mens ministeren talte, tænkte jeg på, at jeg, da jeg for en del år tilbage sad som minister, lærte, at i Justitsministeriets lovkontor skulle der være orden i tingene, og man skulle sikre, at love ikke skulle revideres mere end højst nødvendigt. Derfor synes jeg, at man skal lægge de kriterier fast, der skal indgå i en udligningsordning; men at beløbet, 758.000 kr., som altså er et – undskyld mig udtrykket – tilfældigt beløb pr. en eller anden dato, skulle indgå i loven, er i og for sig ikke rimeligt, for så kan det meget vel betyde, at loven skal revideres i løbet af få år.

Hvis vi har fastlagt kriterierne, kan ministeriet og Amtsrådsforeningen finde frem til de objektive data ud fra det, vi har besluttet. Derfor synes jeg altså ordentligvis, at det er bedre

[Dorte Bennedsen]

at have en lov, som kan blive stående, og så justere det konkrete beløb efter kriterierne i loven.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 218:

Forslag til lov om ændring af lov om jordfordeling mellem landejendomme.

Af landbrugsministeren (Tørnæs).
(FremSAT 26/4 90).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Henning Nielsen (S):

Da mit partis ordfører, hr. Bjørn Westh, ikke har kunnet være til stede, skal jeg på hans vegne gøre nogle bemærkninger til lovforslaget.

Da regeringen fremlagde sin afbureaukratiseringsplan, troede mange vel, at det nu ville være slut med jordfordeling. Den mødte i hvert fald en del uro; jordfordeling er jo værdifuld både for den enkelte landmand og for samfundet. En god arrondering sparer landmanden for både tid og energi, og samfundet undgår landbrugstrafik og har derved opnået en energibesparelse, og det er vel også vigtigt.

Efter forhandlinger er det lykkedes os at finde frem til det lovforslag, som vi har til behandling, og som også fremover vil sikre et fornuftigt jordfordelingsarbejde. Der indføres en slags brugerbetaling – det må vi indrømme – idet der nu bliver en afgift på køb og salg, således at jordfordelingssagen tjener ca. 5 pct., når købesummen under ét fradrages salgssummen.

Socialdemokratiet finder, at det er vigtigt at understrege, at den arrondering, der skal komme ud af jordfordelingsarbejdet, egentlig burde være bedre end det, der kræves i landbrugsloven. Ifølge landbrugsloven kan arealer helt op til en afstand på 3 km tillægges en landbrugs-ejendom. Vi finder, at reglerne for jordfordeling må være som i den gamle landbrugslov, altså højst 1 km.

Når samfundet investerer i en bedre jordfordeling, skal det også være et landbrugsmæssigt godt resultat, der kommer ud af anstrengelserne. Vi er tilfredse med, at mange andre nu får mulighed for at rejse jordfordelingssager, også når der er tale om arealer, der ikke skal bruges landbrugsmæssigt, men f.eks. til naturgenopretning. Vi finder det også rigtigt, hvis landbrugsministeren f.eks. ved salg af frijorder bruger instrumentet.

Vi vil altså som sagt arbejde positivt i udvalget for forslaget, som også er et led i den landbrugsaftale, Socialdemokratiet har med regeringen.

Collet (KF):

Dette lovforslag er et led i et forlig med Socialdemokratiet. Det passer på udmærket vis ind i regeringens afbureaukratiseringsplan, og Det Konservative Folkeparti kan støtte forslaget.

Inger Harms (SF):

Da vores ordfører, hr. Gade, ikke kan være til stede, skal jeg på SF's vegne sige, at vi er tilfredse med, at denne lov nu får et bredere formål, end det tidligere har været tilfældet. Vi pegede på det, da debatten om marginaljorder startede, og er nu tilfredse med, at loven vil kunne anvendes i forbindelse med køb og salg af arealer til naturgenopretningsprojekter, naturpleje, skovtilpasning og rekreative områder, ligesom det er naturligt også at inddrage den, når der skal skaffes erstatningsjord ved større anlægsprojekter som veje m.m.

I den forbindelse, hvor det typisk vil være en anden offentlig myndighed, der ønsker anden jordfordeling, er det rimeligt, at det bliver den, der skal betale omkostningerne ved jordfordelingen.

Når det drejer sig om jordfordeling blandt private, er SF meget bekymret over de langsigtede virkninger af det landbrugsforlig, som regeringen indgik med Fremskridtspartiet. Hele